

Melhijor, junak znanega pikantnega romana, in ustanovitelj konsuma na Rečici in Jože Zorko, konsumarski poslovodja — pri ces. kr. okrajnem sodišču v Gornjemgradu zopet obsojena, prvi na pet dni zapora, oziroma 50 K globe, drugi pa na dva dni zapora, oziroma 20 K globe, ker sta hotela nekega fanta naščuvati, da bi pretepel takozvanim „katoliškim“ možem-konsumarjem neljubega krojača Semenca, in sta mu za to ponujala 10 K. — Razven tega preganja kaplana Zorka še državno pravdnitvo, vsaj tako se obče govori na Rečici, in kolikor smo se pri dotični osebi, ki je kazensko ovadbo vložila, poučili, je vest popolnoma resnična. Cela stvar se tiče nekih plačanih maš; Zorko je baje trdil, da je denar zanj poslal na list „Corresp. Batt für den kath. Clerus“ na Dunaj, poizvedbe pa so dognale, da ni nič poslal. Zanimivo je, da je vse to dognal g. kaplan Eferl, katerega so lani tercialke na občnem zboru konsuma na Rečici na Zorkovo povelje vrgle raz govorniško — „mizo“, ker je nasprotoval konsumarskim prismodarjam! — Dolgo se je kuhalo, a se je vendarle izkuhalo! Meseca sušca pride naš konsum na Rečici na obtožno klop — pred c. kr. okrožno sodišče v Celje — radi „prekunsčno“ sestavljenih računov in drudih sličnih stvari. Poleg drugih so obtoženi župnik Ulčnik, slavnoznani predsednik „katoliškega političnega društva za Gornjigrad“ Matek vulgo Rheinecker in več drugih, — deloma tudi nedolžnih, razume se, da figurirata na prvem mestu kot obtoženca daleko znana dva brata — kaplan Melhijor Zorko in Jože Zorko. Najzanimivejše pa je, da pride pred sodni stol tudi revizor „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, Pelc, katerega se baje dolži, da je največ on kriv, da so se računi tako „imenitno“ sestavili. Kakor se čuje, bode prišlo konsum zagovarjat njegova vzvišenost doktor Žlindra iz Ljubljane, le nekaj mož, ki pa niso več konsumarji, bo branil dr. Hrašovec. Pa še ta baje prav nič rad ne gre v družbo dr. Žlindre! — Svoječasno bodedo poročali o tej zanimivi obravi!

Od Sv. Kungote v Slov. gor. Dragi mi „Štajerc!“ Iz vseh krajev slovenske domovine dohajajo dopisi le od nas Fornjekungočanov ne dobiš nobenega. Prosim te, bodi toliko prijazen in objavi v prihodni številki dopis, v katerem ti boded razjasnil, kako zna gospod Rozina, odvetnik v Mariboru, denarje služiti. Evo ga! Kmet Mihael Cilenšek iz Gorne Sv. Kungote imel je 7. grudna lanskega leta pri okrajni sodnji v Mariboru obravnavo z nekim kungoškim fantom. Da bi pa bil za vse slučaje zavarovan, misli si kmet Cilenšek: vzamen si zastopnika gospoda odvetnika Rozina. Gospod odvetnik mu tudi obljubi, da ga bode pri obravnavi zastopal. Napočil je dan obravnave. Ura bije osem in vsi so bili zbrani v sodni sobi, le gospod Rozina ne pride od nikoder. Začne se obravnavo in v zadnjem trenutku pošlje kmet Cilenšek tovariša Janeza Lorberja iskat zastopnika Rozina. Kmet Lorber nujno steče v pisarno gospoda doktorja, meneč ga opomniti na storjeno obljubo. Toda gospoda Rozina ni bilo doma, moral se je iti sprehajati in dim dišečih smodk skoz nos spušati, zakaj pa tudi ne? Saj mu vendar neumni

kmetič dovolj bliščecih kron v pisarno nanosi. Kmetu Cilenšku ni ostalo družega, kakor da se je moral sam zastopati, kar je tudi storil. Obravnavo bila je končana in kmet Cilenšek je bil v kljub temu, da njegovega zastopnika, gospoda Rozina za časa obravnave niti v sobi ni bilo, nedolžnim spoznan in oproščen. Čez nekaj dnij pa pošlje gospod Rozina kmetu Cilenšku račun, toda njegov pisar pa ne zna dobro pisati ali čitati, ker je v naslovu pisma pisal namesto „kmet v Wertičbergu“, kmet v Leitenšpergu. Ker pa kmet tega pisma ni dobil, zromalo je to pismo nazaj v Maribor. Kaj vruga pa je zdaj početi? Gospod Rozina ne premišljuje dolgo, ampak koj pravo ugane. Gre namreč k sodnji in poizve za kraj Wertičberg. Dne 12. svečana pa vnovič pošlje kmetu Cilenšku to romarsko pismo, v katerem ga opominja za stroške, katere je imel kot zastopnik K 8.28, reci osem kron in 28 vinarjev; 1 krono 10 vinarjev za opomin, do 22. svečana v njegovi pisarni izplačati, sicer iztirja to svoto s tožbenim potom. Kmet Cilenšek se ne obotavlja dolgo, ampak gre v mesto in izplača to svoto, kajti spomnil se je mnogih kmetov, ki so zaradi majhnih svotic na boben prišli. Komaj pa je kmet prestopil prag pisarne, že se je kesal, zakaj je vendar tako nujno te nedolžne kronce izplačal. Mislil si je: naj bi me šel gospod Rozina za te kronce tožiti, k obravnavi itak ne pride, radi tega bi njega sodnija kontumacirala in jaz bi bil stroškov oproščen. Vidiš, dragi kmetič! Ako se hočeš sam zastopati, pojdi le k advokatu Rozini, on zaračuni za to, če izplačaš koj osem kron, ako ti pa pošlje opomin, pa velja 1 krono 10 vin. več, kajti gospod advokat kupi papir v velikih skupinah in to je mnogo dražje, kakor če ga kupi na drobno. Poslušajte dragi bralci, koliko velja vsak opomin: 1. 10 vin. za čas, ko premišljuje, kaj bo kmetu pisal, da bo prav. 2. 10 vin. za črnilo. 3. 10 vin. za polo papirja. 4. 10 vin. za fino pero. 5. 10 vin. za marko. 6. 10 vin. za dve kubi, katere bode pušil, ko nese pismo na pošto. 50 vin. pa za čas, ko premišljuje, kako bo kmeta tožil, ako mu koj ne prinese zaželjenega zneska. To vse vkup znaša 1 krono 10 vin. Dragi kmetič! Ako bi vsi zastopniki taki bili, kakor gospod Rozina, bilo bi to za nas kmete bolje, ker le na tak način bi se znali kmetje pri sodnji sami zastopati in radi tega bili bi tudi stroški pri advokatih jako majhni. Torej kmetje le h gospodu Rozini. Kmet iz Vrtiča.

Zunanje novice.

20 let po nedolžnem v ječi. Iz Rima javljajo: L. 1881. je bil posestnik Dentaro radi umora obsojen na smrt, a potem je bil pomiloščen ter bi bil moral sedeti vse življenje v ječi. Sedaj po 20 letih pa je izpovedal neki Caldile na smrtni postelji, da je on kriv dotičnega umora. Tako je bil Dentaro 20 let po nedolžnem zaprt.

Ubit milijonar. Jean Cooper, ki je imel 15 milijonov premoženja, je bil minoli mesec ubit. Opoldne

je šel v svojo kopel, da ga zamorec, sluga Strother masira. Na prstu pa je imel nesrečnik prstan, ki je bil vreden 7500 frankov. Tega se je zamorec polakomnil. Gospodar je legel mirno na zofo, zamorec pa je šel po velik bat ter ga odzadaj udaril po glavi, da mu je razbil lobanjo. Zamorca so prijeli ter je priznal vse. Pred 15 leti je bil Cooper še majhen kramar.

Usta si je sešil. Gojenec v zavodu za duhobolnike v Tipton Co., Ind., v Združenih državah, po imenu Jeremija Peabody, ni hotel jesti navadno predloženih mu jedi. Da ga k jedi ne prisilijo, si je sešil z navadno šivanko z 18 šivi svoja usta. Zdravnik mu je usta razparal — in blaznik je zdaj celo vesel, da more zopet govoriti in jesti. Če ne nastane otrovanje krvi, se bo izbolehal iz te šale.

Značilno za davčne oblasti. Poljski klub predloži finančnemu ministru naslednjo interpelacijo: Uboga vdova v Krakovem je podedovala 8 K ter se ji je vsled tega propisalo 25 K davka. Ker je vdova zamudila, vložiti pravočasno priziv, zarubili so ji vse imetje, da se je pokrila davek s stroški vred.

V trimesečno ječo radi poljuba. Brooklynsko sodišče sodilo je 3. februarja t. l. tridesetletnega W Dentona, katerega je tožila njegova soproga na ločitev zakona. Sodišče je toženca spoznalo krivim, ker je poljubil kuharico Mary Münch. Slednja je pri sodišču potrdila, da jo je Denton objel in poljubil. Vsled tega so ga poslali v trimesečno ječo.

Angleški konjski hlevi v Zagrebu so vedno napolnjeni. Vsaki dan pride na angleške račune do 800 konj v Zagreb in ravno toliko jih odpravijo na Reko. V celem se bo prevzelo baje v Zagrebu 22000 konj.

Celo tovarno za ponarejanje bankovcev in znamk in sicer avstrijskih, nemških in ruskih so zasledili v graščini Döld na Švedskem. Krivci so ušli.

Konjač ustrelil človeka. V okraju Pregrada na Hrvatskem je navada, da konjač ne lovi psov, nego jih strelja. Dne 20. p. m. je prišel konjač v Druškovac in hotel tam ustreliti psa, mesto psa je pa zadel 20-letnega posestnikovega sina, ki je obležal mrtev. Ljudje so hoteli konjača obesiti, a konjač jim je ušel.

Domačega zajca s perjem na hrbtu imajo v Zhoru na Češkem. Lastnik ga je poslal društvu za zajčje reje v Bernardicah.

Izvrstna ječa. Ko je prišel pred malo dnevi zgodaj v Neudörflu pri Dunajskem Novem mestu ječar v ječo, ni bilo nikogar notri, dasi je bilo v njej še zvečer shranjeno več zrelih ptičkov. V tem je zapazil ječar v tleh luknjo, ki je peljala v vinsko klet sosednje hiše, in ondi je našel vse svoje varovance, ležeče pod velikim sodom, popolnoma pijane.

„Baron“ in pumpanje. „Baron“ Frederik Knoerz, kateri pa tudi na razna meščanska imena sliši, je v New-Yorku vestno izvrševal načelo raznih „vitezov“, „baronov“ itd. in povsodi, kjerkoli je mogel, je pumpal navadne ljudi. Končno je ga obtožilo več gospodičen, katere so hoteli vse postati baronice in katere je „baron“ kot ženin opeharil za njih posojilnične knji-

žice. Viteški „baron“ premišljuje zdaj v novojoški ječi o minljivosti ženske ljubezni.

Vagon z ljudmi je razneslo. Iz Kolonije poročajo: Na postaji Lündenscheid (Vestfalsko) so obedovali delavci in delavke v železniškem vagonu z železno pečjo. Nakrat je peč razneslo, vagon se je razletel in vsi delavci so bili težko ranjeni. Dva sta umrla. Tudi v bližini delajoče ženske so bile težko ranjene. Bajše se je zmešalo med premog razstreljivo, morda dinamit.

Sreča v nesreči. Uboga dninarica Ehrenberg v Stotterbecku pri Honetu ob Renu je podedovala po svoji sestri v Parizu 5 milijonov frankov. Revica je od sreče skoraj zblaznela!

Poskušen samomor — s slivovko. Na Dunaju je šel te dni šestošolec Friderik K. v neki hotel in je zahteval tam sobo, v katero se je zaklenil. Dve uri pozneje je zaslišal sluga hotela težek padec v sobi dijaka. Ulomili so vrata in našli dijaka — na tleh nezavestnega. Na mizi pa je bila steklenica, v kateri je bilo še malo slivovke. Zdravniki so dognali, da se je hotel dijak z alkoholom zastrupiti. Friderik K. je pozneje sam priznal, da se je hotel zastrupiti, ker je dobil v šoli slabo spričevalo.

Najnovejši stroj. Takšnega so iznašli v Ameriki, in sicer za moljenje krav.

Veren, a ne klerikalen. Dunajski listi poročajo: Nedavno je z nadvojvodo Rainerjem govoril visok cerkven dostojanstvenik o sedanji klerikalni politični struji in vprašal nadvojvoda, ali se s to strujo strinja. Nadvojvoda je dejal: „Preveč veren sem, da bi mogel postati kdaj klerikalen!“

Pomiloščen po 37 letih. V stajnski kaznilnici pri Kremžu je bil te dni pomiloščen 72letni Märmyer, ki se je zagrešil s poskušanim umorom ter je bil za to obsojen na dosmrtno ječo. Od te kazni je odsedel 37 let. Vsega vkup je bil zaprt 47 let, kajti že prej je radi družega hudodelstva dobil 10¹/₂ leta.

Dobre sorte je bil nadgozdar v Hanoveru pl. Hammerstein. Imel je 21 otrok, od katerih jih živi še 18. Ta oče si svojih lastnih otrok ni mogel zapomniti in se mu je večkrat primerilo, da je svojega sina vprašal, čegav da je. Pred par leti je imel ta oče skupaj 66 sinov, hčera, vnukov in vnukinj. Pred kratkim je umrl njegov najmlajši sin, državni poslanec pl. Hammerstein.

Kaj je klerikalizem. Nek slovanski časnik piše: „Klerikalizem (na Štajerskem pravimo fihposovstvo) je ostanek starega veka, suha mumija brez krvi in življenja, prazno poslopje, iz katerega je zbežalo vse, kar diha, a katero se vzdržuje samo po svoji teži. Najnevarnejša sila klerikalizma je njega tiho, neopazeno delovanje, po katerem posega v rodbino, šolo, znanje in umetnost, v zasebno življenje in vest posameznikov. Klerikalec je poseben sovražnik, veruje namreč le izjemoma to, kar propoveduje in je navadni farizej, kojega moramo zaničevati. Klerikalizem se rani najbolj z razumom, mislijo, vedo, našo znanstveno naobrazbo in modernim svetovnim naziranjem.“

Peš prek Donave je prišel te dni na svojih vodnih čevljih kapitan Grossmann. Na dunajskem bregu ga je pričakala velika množica.

V zapor silil. K deželnemu sodišču v Brnu se je prišel neki Tomaž Dvorak prijaviti, da je zažgal svojemu očmu hišo v Serovicah. Seveda so ga zaprli. Kmalu pa se izkazalo, da si je mož hudodelstvo le izmislil. Zakrivil pa je s tem drugo hudodelstvo, hudodelstvo goljufije. Ker se je še nadalje izvedelo, da je ukradel snop slame, da si je napravil ležišče v nekem svinjaku, obtožen je bil tudi tatvine. Pred sodiščem je izpovedal, da ni mogel nikjer dobiti dela, zato je bil primoran se sam sebe obdolžiti požiga, da je prišel v zapor, kjer ima vsaj jesti. Njegova pristojna občina je potrdila, da je mož živel res v veliki bedi, sicer pa je hvalevrednega vedenja. Sodišče ga obsodi v 14 dnevi s postom. Na sodnikovo vprašanje, ali je s kaznijo zadovoljen odgovori: „Če bi me vsaj do žetve zaprli, potem bi že bilo dobiti dela“. Ko bo prišel mež iz zapora, bo primoran storiti kako hudodelstvo, da pride do hrane v zaporu. Ko pa bodo statistiki sestavljali podatke o naraščanju hudodelstev, gotovo bodo naštevili vse druge vzroke, le bede ne.

Odvetnik in tat. Nedavno je prišel neki mladenič, ki je bil obdolžen tatvine, k odvetniku v New Yorku in ga je naprosil, naj ga zagovarja. Odvetnik je za zagovor zahteval 40 dolarjev. Ker pa toženc ni imel potrebne vsote, je ostavil pri odvetniku svojo zlato, 70 dolarjev vredno uro. Odvetnik je svojega klijenta tako izvrstno zagovarjal, da so ga oprostili. Ko je bila obravnava končana, se je toženec odvetniku zahvalil ter dejal, da pride v dveh urah po svojo uro. Ker pa oproščenega tatu ni bilo, je odvetnik preiskal zlato uro in našel, da je brez koles, in se je zlato spremenilo v navadno medeno ploščevino. Odvetnik sedaj čaka, da pride njegov klijent zopet k sodišču.

Gospodarske stvari.

Kedaj se naj živini poklada. Samo enkrat na dan menda nikjer ne krmijo; to bi pri rastlinojedih živalih povzročalo mnogo neugodnostij, krma bi se zelo nepopolno izrabila in živina bi se slabo redila; dvakratna krmitev pa bi se pri odraslih govedih že dala izpeljati. Odlični gospodar je krmil mnogo let takole: Prva krmitev je bila čas od 7. do 9., druga popoldne 3. do 2. Pri vsaki krmitvi je pokladal po dve porciji, prva je obstajala iz rezanice z močnimi krmili, druga iz sena; konci vsake krmitve je pokladal celo peso, zvečer ob 9. slamo. Večinoma so imele živali tedaj opraviti še s prežvekovanjem in niso kazale nagnjenja vstati. Ako se prepogosto — štiri do petkrat — polaga, se moti živina pri važnem opravilu prežvekovanja. Sicer se more pa pri mlečni živini ravnati čas krmitve po času molženja, kjer se trikrat krmiti ne da. Ni pa dobro, kravam pokladati med molžo, ali takoj po molži.

Trikratno krmljenje (zjutraj ob 5., dopoldne ob 11. in popoldne ob 5.) je zelo ugodno in posebno tam

najboljše, kjer je malo močnih krmil in zelo veliko grobih krmil. Za zelo brejo živino je odločno najboljše trikratno krmljenje. Delavna živina naj se kolikor moč tako krmi, da je mej krmitvijo in mej pričetkom dela odmor. Ta je zlasti tedaj potreben, ako se krmi mnogo močnih krmil in delo je hitro in naporno. Delo koj po krmitvi moti prebavljanje, ker odvaja kri od želodca k delujočim okostnim mišicam, kar neugodno vpliva na tvoritev želoučnega soka. Pred kratkim je dokazal Salviola, da ima želodčni sok utrujenih živalij premalo kisline in klora in zato tudi preslabo prebavlja. Poleg tega je brzo delo po močnem krmljenju lahko provzroči motenje v prebavljanju in celo klanje razne vrste. Kjer se ne more privoščiti živini živini potreben odmor, naj se prične delo v počasnem koraku. Pri delavnem volu naj se gleda na to, da se da večina — kakih $\frac{2}{3}$ — močnih krmil zvečer po delu, kajti konj ne dela s krmo, ki jo je ravno pozobal — kakor se prerado misli, ampak s krmo od prešnjega dne. Močna krmila, ki jih pokladamo neposredno pred napornim delom, dajo pa več gnoja, ona pa, ki jih povžije živina zvečer po delu, krepijo mišice. Za kratek odmor med delom je pripravno krmljenje z nalašč za to pripravno krmljenje z nalašč za to pripravljenim kruhom. V obče se priporoča enakopitarje krmiti štirikrat na dan. Čim mlajše so živali, toliko večkrat je treba krmiti. Nalašč v ta namen napravljeni poskusi so dokazali, da provzroča samo dva do trikratno sesanje na dan teličkom motenje v prebavilih in kronično (od časa do časa se ponavljajoče) napenjanje. Telečji želodček obsega pri ravno storjenem teletu povprečno 1 dober liter; če pa se da teletu na dan dobrih 6 litrov v štirih obrokih, tedaj zastane mleko v predželodcu, v katerem se pa mleko vsled pomanjkanja želodečnih sokov ne prebavi, ampak začne kipeti. Daljna slaba stran je tudi to, da živali pri redkejšem napajanju prehlavno pijo. Požiralnik potem ne more vsega mleka voditi v tako zvani sirišnik, ampak nekaj ga gre v druge dele telesa, kamor ne spada. Vsa sredstva, ki dose-gajo, kakor sesanje, počasno pitje mleka, so za rejo telet velike važnosti. To bi lahko dokazali s stotino zgledov.

Kaj početi, če sadno drevo postaja nerodovitno. Pogostoma si gospodarji belijo glavo s tem, kako bi drevo, ktero bolj ali manj hira, naredili rodovitno. Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov, in kdor jej hoče priti v okom, mora najprej te vzroke poznati. Ti vzroki so pa dvojni, vnanji in notranji. Vnanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto; notranji vzroki so: premočna in presilna in pa oslABLJENA življenska delavnost. Če sta podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, ktera po skušnjah v tem kraju in v teh razmerah dobro uspeva. Če je drevesni nerodovitnosti vzrok nerodovitna zemlja, je treba to napako kolikor mogoče odstraniti. Če je zemlja premokra, jo je treba osušiti,